

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Budżetu i Finansów

KBF. 411.001.05.2021

Pani
Iwona Sadrzak
Naczelnik Urzędu Skarbowego
Warszawa-Mokotów
Urząd Skarbowy Warszawa-Mokotów
ul. Postępu 16A
02-676 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/001 – Skuteczność urzędów skarbowych w zakresie określania i egzekwowania zobowiązań podatkowych podatników podatku od spadku i darowizn oraz podatku od czynności cywilnoprawnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Skarbowy Warszawa-Mokotów (dalej także: Urząd), ul. Postępu 16A, 02-676 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Iwona Sadrzak, Naczelnik Urzędu Skarbowego Warszawa-Mokotów (dalej także: organ podatkowy) od 26 maja 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Wojciech Kustra, Naczelnik Urzędu Skarbowego Warszawa-Mokotów od 12 grudnia 2013 r. do 25 maja 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Ocena skuteczności działań organów podatkowych w zakresie stosowania sankcji wobec podatników2. Ocena działań organów podatkowych w zakresie przestrzegania praw podatników
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia 17 grudnia 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Adam Durski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBF/94/2021 z 29 października 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1)</p>

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu w zakresie weryfikacji zobowiązań podatkowych podatników podatku od spadków i darowizn (PSD) oraz podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 17 grudnia 2021 r. Urząd wykorzystywał dostępne instrumenty mające na celu identyfikację podatników zaniżających zobowiązania podatkowe bądź unikających zapłaty tych zobowiązań.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Przedstawioną ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

- Weryfikacji aktów notarialnych i deklaracji podatkowych dokonywano w sposób zgodny z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi. Weryfikacja ta eliminowała ryzyko masowego uchylecia się przez podatników od prawidłowej realizacji zobowiązań podatkowych.
- Identyfikowano podatników uchylających się od zapłaty zobowiązań podatkowych, co potwierdzają stwierdzone przypadki niezgłoszenia do opodatkowania transakcji PCC oraz stwierdzone przypadki powołania się podatnika przed organem podatkowym w toku czynności sprawdzających na okoliczność dokonania darowizny niezgłoszonej do opodatkowania, od której nie uiszczono należnego podatku od spadków i darowizn.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa-Mokotów w zakresie skuteczności stosowania sankcji wobec podatników

Opis stanu
faktycznego

Analizie poddano dokumentację 80 spraw w zakresie czynności sprawdzających podatników podatku PCC i PSD zaniżających zobowiązania lub niezgłaszających transakcji do opodatkowania. Stwierdzono, że czynności były w tym zakresie prowadzone rzetelnie.

Wyboru aktów notarialnych podlegających weryfikacji dokonywano, korzystając z aplikacji Czynności Majątkowe (CzM), określającej ilość i wartość nieruchomości z danego rejonu⁴. Transakcje sprzedaży nieruchomości podlegały weryfikacji w przypadku, gdy spełniały przyjęte kryteria, tj. wartość transakcji wyższa o ponad 33% od średniej wartości rynkowej, powierzchnia powyżej 120 m² lub wartość wyższa niż 1,5 mln zł.

Kryteria do ustalania wartości rynkowej nieruchomości uwzględnione zostały w:

- komunikacie nr 7/2020 z 5 marca 2020 r. Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa-Mokotów w sprawie wprowadzenia instrukcji dotyczącej prowadzonych czynności sprawdzających w zakresie zgłoszeń SD-Z2, deklaracji PCC-3 oraz aktów notarialnych w Urzędzie Skarbowym Warszawa-Mokotów;
- komunikatach nr 3/2020 z 30 stycznia 2020 r. i nr 4/2021 z 1 lutego 2021 r. Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa-Mokotów w zakresie określenia

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Aplikacja CzM dostępna była do 24 lutego 2021 r. Od 3 marca 2021 r. uruchomiony został system Centralny Rejestr Czynności Majątkowych – CRCM. Nowy system został zasilony danymi z CzM.

przeciętnej wartości rynkowej za 1 m² powierzchni budynków i lokali na terenie dzielnicy Mokotów;

- instrukcji nr 5/2021 z 1 lutego 2021 r w sprawie obsługi zeznań podatkowych SD-3, SD-3A oraz zgłoszeń SD-Z2 w związku z prowadzonym postępowaniem podatkowym i czynnościami sprawdzającymi;
- instrukcji nr 6/2021 z 1 lutego 2021 r dotyczącej weryfikacji wartości rynkowych dla podatku od spadków i darowizn oraz podatku od czynności cywilnoprawnych wykazanych w aktach notarialnych, postanowieniach Sądu.

W kontrolowanym okresie łącznie weryfikację podjęto do 13 490 aktów notarialnych, w tym 1972 aktów notarialnych dotyczących umów sprzedaży nieruchomości.

W tym okresie wobec 47 podatników podjęto czynności zmierzające do zakwestionowania wartości transakcji wskazanych w aktach notarialnych, które zakończyły się wydaniem decyzji określających podatek PCC.

(akta kontroli str. 4-52, 76-78, 92-141, 142-151)

W badanym okresie ujawniono 12 przypadków niezgłoszenia do opodatkowania transakcji PCC. W sześciu sprawach po wezwaniu podatnika została złożona deklaracja PCC-3. W pozostałych przypadkach trwają czynności weryfikacyjne. Przewidywany termin do wszczęcia postępowania planowany jest na I kwartał 2022 r.

(akta kontroli str. 78, 91, 152-169)

W kontrolowanym okresie ujawniono cztery przypadki powołania się podatnika przed organem podatkowym w toku czynności sprawdzających na okoliczność dokonania darowizny niezgłoszonej do opodatkowania, od której nie uiszczono należnego podatku od spadków i darowizn.

W dwóch sprawach prowadzone jest postępowanie podatkowe w zakresie ustalenia podatku. W dwóch pozostałych sprawach wydane zostały decyzje, w których zastosowano stawkę sankcyjną, o której mowa w art. 15 ust 4 ustawy o podatku od spadków i darowizn.

(akta kontroli str.79-90)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie rzetelnie weryfikowano akty notarialne i deklaracje PCC-3 pod kątem występujących w tych dokumentach potencjalnych rozbieżności ze stanem faktycznym. Identyfikowano przypadki nie zgłoszenia do opodatkowania transakcji PCC i w sposób adekwatny reagowano na stwierdzone nieprawidłowości. Prawidłowo postępowano w przypadku powołania się podatnika przed organem podatkowym w toku czynności sprawdzających na okoliczności dokonania darowizn niezgłoszonych do opodatkowania, od których nie uiszczono należnego podatku od spadków i darowizn.

OBSZAR

2. Działania Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa-Mokotów w zakresie przestrzegania praw podatników

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie w stosunku do 148 podatników podjęto czynności sprawdzające zobowiązania w podatku od czynności cywilnoprawnych. Wydano 52 decyzje określające wysokość podatku do zapłaty, w tym 47 decyzji, w których zakwestionowano wartość transakcji określoną w aktach notarialnych. Pozostałe sprawy zakończono na etapie czynności sprawdzających przeprowadzonych z udziałem podatnika. Analiza sześciu postępowań podatkowych o największych

wartościach wykazała, że były one prowadzone rzetelnie i zgodnie z przepisami prawa podatkowego.

(akta kontroli str. 78, 170-173, 174-202)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie Skarbowym Warszawa-Mokotów prowadzono postępowania podatkowe w sposób zgodny z przepisami ustawy – Ordynacja podatkowa oraz przepisami materialnego prawa podatkowego.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od sformułowania wniosków

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, grudnia 2021 r

Kontroler
Adam Durski
Główny specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Budżetu i Finansów
Dyrektor
Stanisław Jarosz

.....
podpis

.....
podpis